

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

"Ječa — prav za prav je ječa tempel časti. Tja prihajajo naši najboljši ljudje. Koliko izmed teh, ki zdaj spijo ali pa bdi-jo od skrbi na tej ladji, mislite, da jih ni bilo tam. Dekle je umorilo svojega nezakonskega otroka — izseli se! Ljubimec je zabodel z nožem svojega tekme- ca — izseli se! Požig, katerega je oblast izvohala, kriva prise- ga, imeniten vlom — v Ameri-ko, v Ameriko! Vsi ti spadajo med nas v tretji razred. V dru- gem so župniki in pristavi, ki so imeli preveč radi mlade de- klince, in sodniki, ki jim plača ni zadostovala. V prvem so po- narejevalci menic, bančni rav- natelji in generalni konzuli, ki so imeli tako veliko domišljijo, da jih njihovi prijatelji nikakor niso mogli rešiti. Vse sami spo- sobni ljudje. O, naše ječe so dale Ameriki njene najboljše

ljudi. Zato tam vse tako hitro napreduje. V Ameriki namreč je polno zraka in prostora, o, polno zraka in prostora."

Obrnil se je k mlademu možu in prijel za čepico. "Hvala lepa za nocoj. Zdaj moraš pač doli v pekel in poskusiti malo zadre- mati."

Iskre iz njegove pipe so ka- zale pot za njim, dokler ni izgi- nił skozi vrata stopnišča v la- djo. Morten je ostal sam.

Drugo jutro pa je bil vihar. In šele po šestnajstih dnevih vožnje so izseljenci lahko stopili v Newyoriku na pristajni most. Mnogi iz med njih so bili blede optekajoče se prikazni, po vsem, kar so pretrpeli med potjo. In so jih agenti vodili v velikih trumah po ulicah, so delali v velikem mestu ti tuji kmetje res čuden vtis. "Izseljenci," so dejali ljudje sredi vrvenja in kazali za njimi. Po videzu so morali biti iz severne Evrope, zakaj večidel so bili veliki in plavalasi. Ali kako čudne oble- ke so nosili. Mnogo jih je s cu- lo v eni roki in z otrokom v dru- gi zaradi varnosti nosilo kovčeg privezan na hrbet. — In po- glejte onega, z debelo ruto o- krog vratu in s kučmo sredi pekočega solnca. Čudni ljudje. Peljali so čredo na železniško postajo, da jih pošljejo dalje v ogromno deželo.

DRUGA KNJIGA

I.

Get up! pravi Erik Foss svo- jima voloma. Vozi se na čelu šestih voz preko prerije. "Get up!" vpije tudi Kal Skaret svo- jima živalima. Ve, da to po- meni, naj nekoliko pohitita. "You damned rascal!" zagrmí Erik na vola na levi in ga ošvi- gne z bičem. "You damned ras- cal!" zagrozi tudi Kal enemu izmed svojih in ve, da ga zdaj dolži, da je vražji maloprid- než. In tako se dogaja, da je Kal pri vsaki priliki trdnješi v angleščini. Voli imajo tudi v Ameriki raznovrstna imena. Eden je Jim in drugi Buck in tretji Tom. Čisto na skrivaj pa je vendar Kal enega od svo- jih krstil za Ebbeja.

Na potu so preko široke ravnine ob Red Riveru. Krog in

krog vidijo v pekočem solncu samo nebo in ravno zemljo. Kal sedi na kozlu s kučmo in z debelo ruto okrog vratu. Zra- ven njega je mala Siri v mo- dri obleki in z rdečo ruto na glavi. Tukaj so baje klopotače, zato je najbolje, če jo ima pri sebi. Med vozovi je petero pre- rijskih voz, kakršne imajo na- vadno izseljenci, majhnih hiš na starih kolesih s stenami in streho iz nepremočljivega plat- na. V notranjosti so kakor maj- hna stanovanja. In tam sedi Karen in šiva in krpa in ima poleg sebe Olufa in Pavlino, ki ju izprašuje iz zgodb svetega pisma.

Ne gre tako dan za dnev za- pravljati čas. Za njim pridejo voli in voz Pera Folla, on sam pa sedi v vozu in pazi na maj- hnega črnolasega dečka z rja- vim očmi. Prišel je pozimi na svet, na vzhodu v Wisconsinu, in je že tako živ fantiček. Ana in Elza hodita blizu voza peš druga ob drugi, z rutami oko- li glave zaradi moskitov. Solnce jima je ožgalo obraza, da sta čisto rjava in polna mehurčkov.

Čudno se jima zdi, kako je mogel biti v stari domovini tak prepad med njima. Pripo- vedovati si imata toliko stvari in Elza se čudi, kako da je bila

Ana kot dekle tako na slabem glasu. Saj nikoli ne izpregovo- ri nobene nedostojne besede, sa- mo narave je vesela. Tako pa- metno se pogovarja in bi se ra- da tega in onega od nje nau- čila. Obe sta veliki in vitki, istih let, obe je vrglo v isto u- sodo, ki jo morata zdaj sprejeti tako, kakršna je. Spminjata se svojih dekliskih dni, vsaka pri- naveduje iz svoje okolice in zmeraj najdeta kaj, čemur se morata smejati.

Včasih se jima pridruži učitelj Jo Berg in ne da se reči, da se ne obrača predvsem k Elzi. "Zdaj ste pač kmetica," pravi, 'vendar govorice niste še spre- menili.' — "Kako," pravi Elza, "ko pa mi je govorica nujno potrebna." — "Olova govorica menda in dovolj dobra za pol- kovnikovo hčerko?" — "Je, ampak moja je na vsak način dovolj dobra zame." — "Kaj pravi Ola na to?" — "Pravi, da se nikogar ne tiče kakor samo naju."

Ola sedi na kozlu svojega vo- za in potihem poje. Eno oko ima zateklo od pretepa pred krčmo, kjer so prenočili. Pa sam tega ni kriv, to tudi Elza razume, kriva sta bila ona dva, ki sta rinila vanj. Sicer pa le ni tako lahko biti oženjen z gospo- dično.

Skoraj vse, kar napravi, je ta- ko grozno neumno, četudi ona tega naravnost ne pove. Zdaj se ji mora pač vse življenje neprestano zahvaljevati, da je

storila. Da, da, ni druge pomo- či kakor da zapoje pesmico in

zabrenči:

"O Suzana, ne jokaj za meno- j."

Sel bom v Kalifornijo In kopal zate zlato?"

1951

1953

V BLAG SPOMIN

OB DRUGI OBLETNICI SMRTI NAŠEGA NADVSE LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

ANTON LUZAR

ki je za vedno preminil dne 14. septembra 1951

Dve leti je že minulo, odkar Te več med nami ni, črna zemlja Te pokriva, a mi mislimo na Te vsak čas.

Počivaj mirno, dobri oče, spavaj sladko, dragi soprog, božja volja se zgodila, da odzvel Te nam je Bog.

Žalujoči ostali:

ANNA, soproga, in OTROCI
Cleveland, Ohio, dne 15. septembra 1953.

O, usoda, ki življenje kar naenkrat zagreniš, radost nam v trpljenje bridko z enim mahom spremeniš.

Na Tvoj grob bomo položili cvetovih vrtnic šopek lep, naj bo dokaz ljubezni naše, da nam spomin je na Te svet.

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI NASE LJUBLJENE IN NEPOZABLJENE SOPROGE IN MATERE

Mary Yerman

ki je preminula dne 15. sept. 1952

Smrt Ti vzela je življenje, končano Tvoje je trpljenje, smrt je kruta, brez srca, nazaj kar vzame več ne da.

Eno leto je že minulo, ko Te več med nami ni, ali Tvoj spomin je še med nami in bo ostal za večne dni.

Žalujoči:

SOPROG in HČERE

Cleveland, Ohio, 15. sept. 1953.

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI NASEGA DRAGEGA OČETA

John Glinšek

ki je umrl dne 15. septembra 1952

Spomin na Te je naš zaklad, saj vsak od nas Te imel je rad. Pri Bogu zdaj se veselíš, a v srcih naših Ti živiš!

Žalujoči ostali:

FRANK in RUDOLF, sinova
MARY por. FINK, in
ANN por. BRANCEL, hčere
SNAHE in ZETA
VNUKI in VNUKINJE

Cleveland, Ohio, 15. septembra 1953.

V blag spomin

DRUGE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

Michael Marolt

ki je za vedno zatisnil svoje dobre oči dne 15. septembra 1951

Minilo je že dve leti, odkar odšel od nas si Ti. Pri Bogu zopet združili se bomo enkrat vsi.

Nismo Te še pozabili, ni ga dneva ne noči, da ne bi na Te mislili. Počivaj v Bogu, duša blaga Ti!

Žalujoči ostali:

FRANCES MAROLT, soproga
MIKE, EDWARD, LADDIE, sinovi
SNAHE in VNUKINJE

Cleveland, Ohio, 15. septembra 1953.

URE ZA ORJAKE. — Na velesejmu v Frankfurtu na Nemškem so v oddelku za urarstvo in draguljarstvo razsta- vili tudi tile dve velikanski zapestni uri.

FIVE POINTS

• MILES AVENUE

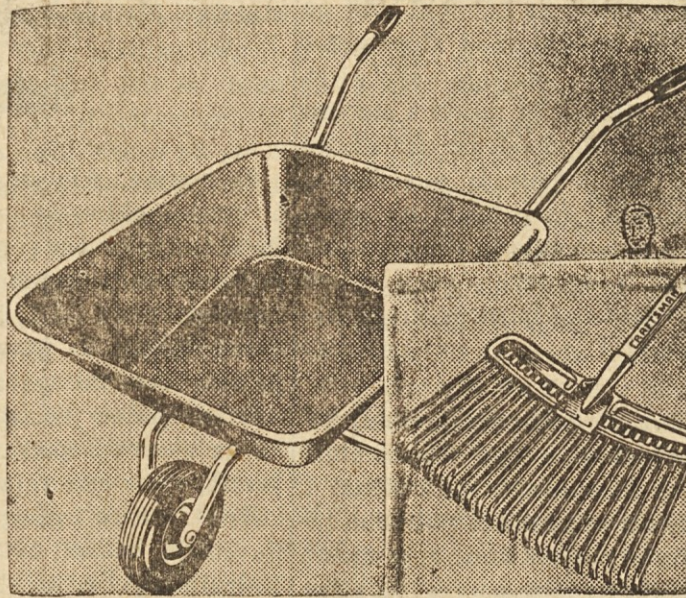
• BROADWAY

• PEARL ROAD

Sedaj odprto ves dan v
sredo od 9:00 do 5:30

Kupite v vaši sosedni Sears trgovini te enodnevnne posebnosti

SKUPNA PONUDBA

samokolnica in travne grablje

Reg. 16.14

Prihranite 1.26

Oboje za **14.88**

Samokolnica ima posebno močen jeklen pladenj z močno obrobje- nim robom. Trdno jekleno ogrodje in ročaji. Na koncu ročajev kavčuk za čvrst prijem; pol-pnevmatične kavčukaste gume. Travn- e grablje imajo prožne jeklene zobe, ročaj iz trdega lesa in nerjavečo emajlirano zunanost.

ALLSTATE STROJ. OLJE

10 Kv. **2.45**

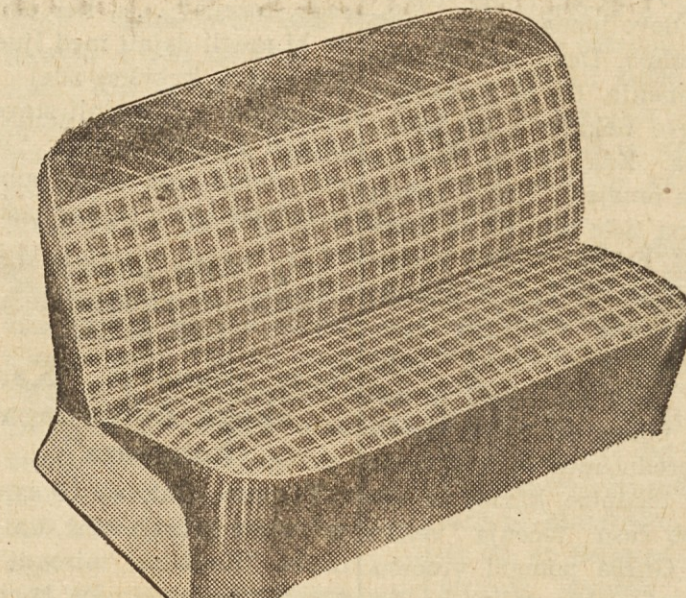
Sestavljena premijska kakovost, za tiste lastnike avtov, ki želijo najboljšo kakovost. Mazanje s tem oljem je res izdatno!

GALVANIZ. VEDRO

Reg. .69 **.57**

Ojačeni robovi, varjene spojke. Po oblikovanju vroče potopljeno za večjo trdnost. Nakup omejen na 2 vedra za vsakega kupca.

PRIHRANITE 2.07 PRI KVALITETNIH

Allstate plastičnih prevlekah

Regularno

21.95

19.88

Sedan z 2 ali 4 vrati

Po Sears ugodnih plačilnih pogojih (Običajni račun stroškov)

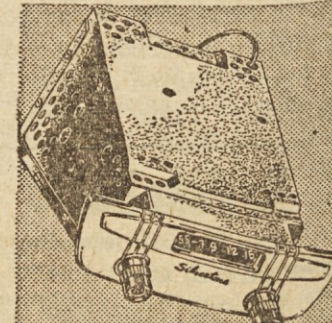
Tkan Saran plastični sedež, prešita plastična prevleka za zadnji se- dež. Elastični vstiki za tesen oprijem. Brezplačna namestitve.

BUSELJ MERNIK

Reg. 1.79 **1.67**

Dno v celem. Težek, trden ro- čaj, močna valovita pločevina ob straneh in na dnu. Pripraven za vrtove, za smeti in pepel.

ALLSTATE AVT. RADIO

1941-1953 avti **39.88**

Poslušajte vaše priljubljene ra- dijske spore, medtem, ko uži- vate prijetno vožnjo. Se sliši do- vršeno. Je opremljen z dvojnimi zvočnikom.

"Satisfaction guaranteed or your money back"

SEARS

• 4109 E. 131 ST.
• 14922 ST. CLAIR

• 5927 BROADWAY
• 4263 PEARL ROAD